

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Μετά από σχετικό αίτημά σας με το οποίο ζητήσατε να σας προταθούν τίτλοι κινηματογραφικών ταινιών, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στην εφαρμογή του ΣΕΠ, η κυρία Αντωνία Βουτσαδάκη, αποσπασμένη εκπαιδευτικός στον Τομέα ΣΕΠ του ΠΙ, φρόντισε για την ικανοποίηση της επιθυμίας σας αυτής. Ακολουθεί σχετικό κείμενό της.

Στέφανος Τζέπογλου

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ακολουθούν δέκα κινηματογραφικές προτάσεις σχετικές με την παιδική ηλικία, την εφηβεία και τα προβλήματά τους. Θα μπορούσαν να είναι ένα ενδιαφέρον υλικό επαγγελματικού προσανατολισμού, αλλά και να αποτελέσουν ερέθισμα για επικοινωνιακές συζητήσεις για σύγχρονα προβλήματα των παιδιών και των νέων.

Καλό θα ήταν, πριν από την προβολή τους σε μαθητές, να τις δείτε εσείς οι ίδιοι και να κρίνετε αν και κατά πόσο είναι κατάλληλες για τις ανάγκες και τις δυνατότητες τους.

Επίσης, για μια μεγαλύτερη επιλογή ταινιών για παιδιά και νέους, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους υπεύθυνους του Νεανικού Πλάνου (Δημιουργική Ομάδα για την Ανάπτυξη της Οπτικοακουστικής Επικοινωνίας και Έκφρασης των Νέων Ανθρώπων) στα τηλ. 210 8664470/ 8664030 (κα Ελισσάβητ Παπαγεωργίου, Υπεύθυνη Δημόσιων Σχέσεων).

Αυθεντικός Τίτλος:

Ratatouille

- Μεταφρασμένος Τίτλος:

Ο Ρατατούης

- **Είδος:** [Computer Animation](#)
- Παραγωγής: **2007**
- Πρεμιέρα στην Ελλάδα: **27 Σεπτεμβρίου 2007**
- Διάρκεια: **110'**
- Διανομή: [Audio Visual](#)
- Χρώμα: [Έγχρωμο](#)
- Ήχος: [DTS \(Digital Theater Sound\)](#)
- Γλώσσα: [Αγγλικά](#)

Ένας μικρός αρουραίος που συχνάζει στην κουζίνα ενός διάσημου εστιατορίου στο Παρίσι, θέλει να γίνει σεφ.

Ο μικρός Ρεμί θα κάνει τα πάντα για να αποδείξει τις μαγειρικές του ικανότητες, παρά τις αντιδράσεις των γονιών του.

Ο Remy ([Patton Oswalt](#)) είναι ένας νεαρός αρουραίος παγιδευμένος ανάμεσα στον κόσμο των υπονόμων του Παρισιού, με την παραδοσιακή οικογένεια κλεφτο-τουράκηδων και στην λατρεία του για την gourmet κουζίνα των ανθρώπων.

Η απροσδόκητη φιλία του με τον αδέξιο chef Linguini ([Lou Romano](#)), συνεχιστή του GusteauAs Restaurant, θα του δώσει τα χέρια που χρειάζεται για να κάνει το περίφημο πιάτο Ratatouille πραγματικότητα.

Η σύμπραξη προϋποθέτει την αγαπημένη του Linguini, Colette ([Janeane Garofalo](#)) και τον απαραίτητα μοχθηρό, ζηλιάρη αρχιμάγειρα Skinner ([Ian Holm](#)), ενώ το πλέον απροσδόκητο ντουέτο Remy – Linguini, πρέπει να περάσει από τη δηλητηριώδη κριτική πένα του γευσιγνώστη Anton Ego ([Peter O`Toole](#)) για να κερδίσει την καταξίωση στους κύκλους της υψηλής γαστρονομίας του Παρισιού.

Αυθεντικός Τίτλος:

Le Petit Nicolas

- Μεταφρασμένος Τίτλος:

Ο Μικρός Νικόλας

Είδος: [Κωμωδία](#)

• Παραγωγής: [2009](#)

• Πρεμιέρα στην Ελλάδα: [24 Δεκεμβρίου 2009](#)

• Ημερομηνία κυκλοφορίας DVD: 10/5/2010

• Διάρκεια: 91'

• Διανομή: [Odeon](#)

• Χρώμα: [Έγχρωμο](#)

• Ήχος: [DTS \(Digital Theater Sound\)](#)

• Γλώσσα: [Γαλλικά](#)

Το Le Petit Nicolas είναι μια ταινία βασισμένη στο ομότιτλο βιβλίο του [Rene Goscinny](#), του συγγραφέα του Αστερίξ, άρα πιστευα εξ αρχής πως η ταινία θα είχε διασκεδαστικούς χαρακτήρες και μια όμορφη ιστορία.

Όλο το ζήτημα ήταν αν ο [Laurent Tirard](#) θα κατάφερνε να διαχειριστεί σωστά το υλικό που ήδη είχε στα χέρια του κι αν θα δημιουργήσει άλλη μια αδιάφορη οικογενειακή κωμωδία ή μια διασκεδαστική και ποιοτική οικογενειακή κωμωδία. Σας διαβεβαιώνω, λοιπόν, πως ο σκηνοθέτης κερδίζει το στοίχημα που έχει βάλει με το κοινό του αλλά πιστεύω και με το δημιουργό του Μικρού Νικόλα και μας δίνει μια ταινία που σέβεται όχι μόνο την καταγωγή της, αλλά και το κοινό της: τους μικρούς της θεατές και την ψυχολογία τους.

Ο [Laurent Tirard](#) έχει δημιουργήσει μια πανέμορφη, γοητευτική ατμόσφαιρα, έχει βρει τους ιδανικότερους ηθοποιούς στα πρόσωπα 7-8 χαριτωμένων παιδιών κι έχει διαχειριστεί με υπέροχο τρόπο το έργο του [Goscinny](#), δίνοντας μας ένα σενάριο απόλυτα διασκεδαστικό με άφθονο χιούμορ.

Πάρτε λοιπόν τα παιδιά σας και τρέξτε να δείτε το Le petit Nicolas. Να είστε σίγουροι ότι θα περάσετε 90 λεπτά στα οποία θα διασκεδάσουν όχι μόνο τα παιδιά σας, αλλά θα βγείτε κι εσείς από τη σκοτεινή αίθουσα με ένα πλατύ χαμόγελο.

Εάν πάλι δεν έχετε παιδιά και είστε διατεθειμένοι να αγνοήσετε κάποια κοινότητα κλισέ, σας υπόσχομαι ότι θα περάσετε 90 όμορφα και κυρίως ξένοιαστα λεπτά. Και ναι, θα χαμογελάτε το ίδιο πλατιά κι εσείς...

Είμαι και Έχω (*Être et Avoir*, 2002)

γαλλική ταινία/ ντοκιμαντέρ του Νικολά Φιλιμπέρ (Nicolas Philibert)

Πρωταγωνιστές: Lopez (δάσκαλος), Alize, Jojo, Marie, Jessie, Johann, Lititia, Axel, Laura, Guillaume, Julien, Olivier, Jonathan, Nathalie (μαθητές).

Διάρκεια: 1h 44min

Η ταινία παρακολουθεί μια μονοτάξια σχολική τάξη, στο Saint-Etienne sur Usson, στην Auvergne. Μετά από πολύμηνη έρευνα -είχε ήδη επισκεφθεί περίπου 80 άλλες παρόμοιες τάξεις-, ο σκηνοθέτης γοητεύτηκε τόσο από την προσωπικότητα του δασκάλου (Lopez), στον οποίο διέκρινε, κάτω από μια σχετική αυστηρότητα, μια βαθιά αφοσίωση στους μαθητές του και στο παιδαγωγικό του έργο, όσο και από τα πρόσωπα των παιδιών, που είναι άλλοτε ανήσυχα, άλλοτε σκεφτικά, συχνά αστεία, ή γελαστά, κάποτε σοβαρά ή ακόμα και κλειστά, απροσπέλαστα.

Στα 55 του χρόνια, ο Lopez είχε ακόμη ενάμιση χρόνο μπροστά του, πριν από τη σύνταξή του. Αρχικά επιφυλακτικός, αλλά και έκπληκτος από την πρόταση του σκηνοθέτη, ίσως την είδε ως μια ευκαιρία να αποτυπωθεί στο φιλμ και στο χρόνο η εμπειρία μιας ολόκληρης ζωής, προτού να περάσει σε κάτι διαφορετικό.

Σαράντα-τέσσερις ώρες μετά, έδωσε τη συγκατάθεσή του για το γύρισμα.

Για το σκηνοθέτη, η δημιουργία αυτής της ταινίας ήταν η αιτία να θυμηθεί μέχρι ποιου σημείου είναι δύσκολο να μαθαίνεις και να μεγαλώνεις. Η επιστροφή στην τάξη με την κάμερά του τού το θύμισε έντονα και με δύναμη. Αυτό αποτελεί ίσως και το πραγματικό θέμα της ταινίας. Σύμφωνα με τον Ερίκ Κεμερέ, "ο Νικολά Φιλιμπέρ μας μιλά απλά για τους καθημερινούς αγώνες της παιδικής ηλικίας και για τον κρίσιμο ρόλο, που πρέπει να έχουν οι ενήλικες σ' αυτούς. Υπογράφει έτσι μια εκπληκτική ταινία, προσφορά σε ένα επάγγελμα, το οποίο είχαμε ξεχάσει ότι είναι το ωραιότερο στον κόσμο." (*Zurban*)

Για τον Ζαν-Κλωντ Λουαζό, "Είμαι και έχω είναι μια ταινία φωτεινής απλότητας, της οποίας το κέντρο βάρους είναι αυτός ο δάσκαλος, που θα θέλαμε να είχαμε..." (*Télérama*), ενώ σύμφωνα με τον Ζακ Μαντελμπόμ, "θα μπορούσαμε δικαίως να κατατάξουμε τη σκηνή του αποχωρισμού του δασκάλου από τους μαθητές του ανάμεσα στα πιο ωραία φινάλε της ιστορίας του κινηματογράφου." (*Le Monde*)

Η Πεταλούδα (Le papillon, 2002)

γαλλική ταινία του Φιλίπ Μουίλ (Philippe Muyl)

Σενάριο: Φιλίπ Μουίλ

Πρωταγωνιστές: Michel Serrault, Claire Bouanich, Nade Dieu, Francoise Michaud, Hélène Hily

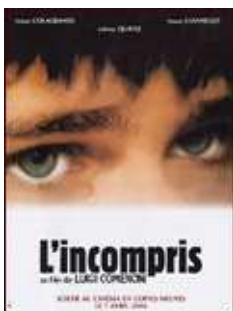
Διάρκεια: 1h 25min

Πρόκειται για μια ιστορία φιλίας ανάμεσα σε ένα ηλικιωμένο συλλέκτη πεταλούδων και ένα οκτάχρονο κοριτσάκι.

Ο σκηνοθέτης σκέφθηκε αυτή την ιστορία, ανακαλύπτοντας τυχαία στο Internet μια ιστοσελίδα αφιερωμένη στις πεταλούδες. Βρήκε μια πεταλούδα με το όνομα Ιζαμπέλ και, όπως λέει και το κοριτσάκι στην ταινία, σκέφτηκε ότι ήταν ένα παράξενο όνομα. Σημείωσε αυτό το όνομα σ'ένα αυτοκόλλητο χαρτάκι, που κράτησε και το οποίο έβλεπε μπροστά του για δύο περίπου χρόνια. Έτσι, σιγά-σιγά, γεννήθηκε η ιστορία αυτού του συλλέκτη που ψάχνει μια σπάνια πεταλούδα.

Το σκηνοθέτη ενδιέφερε ο συμβολισμός της πεταλούδας, το εφήμερο που την χαρακτηρίζει και η μεταμόρφωσή της από κάμπια σε χρυσαλίδα κι από χρυσαλίδα σε πεταλούδα. Αυτή η μεταμόρφωση ήταν γι'αυτόν ένα καταπληκτικό θέαμα. Κατά την άποψή του, "ήταν η μεταμόρφωση του καθενός από εμάς."

Στην ταινία του συνυπάρχουν δύο βασικά θέματα: από τη μια, ο όρκος που πήρε ο Ζυλιέν και η υπόσχεση που πρέπει να κρατήσει και από την άλλη, η έλλειψη αγάπης από την οποία υποφέρει η μικρή Έλσα. Πρόκειται για ένα περίπατο μύησης, μια εκδρομή μακριά από τη ρουτίνα και τη δύσκολη και συχνά άδεια καθημερινότητα, με στόχο τη δυναμική επιστροφή σε αυτή, μετά από τη συνειδητοποίηση της αξίας της, όταν και τα δύο πρόσωπα ανακαλύψουν τη δύναμη της ψυχικής επαφής και επικοινωνίας. Τόσο το μικρό κορίτσι όσο και ο ηλικιωμένος άνδρας ξαναβρίσκουν τη χαμένη τους εμπιστοσύνη στους ανθρώπους ανακαλύπτοντας ο ένας τον άλλο και μαθαίνοντας να εκτιμούν και να σέβονται ο ένας τις ανάγκες του άλλου. Σύμφωνα με την Μαρί-Νοέλ Τρανσάν, "η υπόγεια συνεννόηση που υπάρχει μεταξύ των δύο ηθοποιών δίνει σ'αυτή την *Πεταλούδα* μια απλή και τρυφερή γοητεία". (Le Figaro) Μια ιστορία μύησης στα μυστικά της ανθρώπινης επικοινωνίας, φωτεινή και ευαίσθητη, χάρη στη στιβαρή γοητεία του έμπειρου Μισέλ Σερό και στο φωτεινό αυθορμητισμό της νέας στο χώρο Κλέρ Μπουανίς.

Ο Παρεξηγημένος (Incompreso, 1967)

ιταλογαλλική ταινία του Λουίτζι Κομεντσίνι (Luigi Comencini)

Σενάριο: Πιέρο Ντε Μπερναρντί, Λουτσία Ντρούντι Ντέμπε, Τζουζέπε Mangione, Λεονάρντο Μπενβενούτι από το μυθιστόρημα της Φλοράνς Μοντγκόμερι

Πρωταγωνιστές: Άντονι Κουέλ, Στέφανο Κολογκράντε, Σιμόνε Τζιονότσι, Τζων Σαρπ, Αντριάνα Φακέτι, Ρίνο Μπενίνι, Τζιόρτζια Μολ, Γκρατσιέλα Γκρανάτα

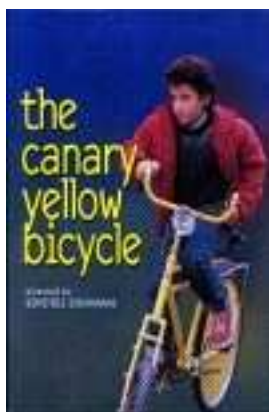
Διάρκεια : 1h 45min.

Μετά το θάνατο της συζύγου του, ο Σερ Ντάνκομπ, πρόξενος της Μεγάλης Βρετανίας στη Φλωρεντία, εμπιστεύεται την ανατροφή των δύο γιων του σε μια γκουβερνάντα. Ο Αντρέα, πρωτότοκος γιος του, αισθάνεται ότι ο πατέρας του τον αγαπά λιγότερο από το μικρότερο αδελφό του. Για να κερδίσει την αγάπη του και να αποδείξει το κουράγιο του, προβαίνει σε μια απελπισμένη πράξη, η οποία του στοιχίζει τη ζωή.

Μια ταινία συγκλονιστική για τις σχέσεις πατέρα- γιου, ένα αληθινό και δυνατό μελό, σύμφωνα με δημοσιογράφο του *Le Figaro*, Ο Παρεξηγημένος έγινε αρνητικά αποδεκτός από τη γαλλική κριτική την εποχή που πρωτοπροβλήθηκε στους κινηματογράφους, τον Ιούλιο του 1968. Χρειάστηκαν δέκα χρόνια για να γίνει τελικά αποδεκτός με τον ενθουσιασμό που του άξιζε.

Ο σκηνοθέτης ενδιαφερόταν πάντα για τις συγκινήσεις, που μπορεί να προκαλέσει ο κινηματογράφος: "Αυτό που με παθιάζει περισσότερο είναι οι συναισθηματικές σχέσεις, που βάζουν στο περιθώριο τη λογική. Το θαύμα της ζωής είναι το να αισθάνεσαι, να καταλαβαίνεις ασυνείδητα τον άλλο, χωρίς να μπορείς να δίνεις λογικές εξηγήσεις". Σύμφωνα με τη Florence Colombani, "το τέλειο πάντρεμα του ψυχολογικού βάθους με την αυστηρότητα της σκηνοθεσίας και την ευαισθησία της ματιάς κάνουν τον Παρεξηγημένο μία από τις ωραιότερες ταινίες του Κομεντσίνι". (Le Monde) Πρόκειται άλλωστε για ένα σκηνοθέτη με ιδιαίτερη ευαισθησία για την παιδική και εφηβική ηλικία, όπως αποδεικνύουν και οι ταινίες του Παιδιά στην πόλη (η πρώτη του μικρού μήκους), Η βαλίτσα των ονείρων (1953), Είσαι ο γιος μου (1956), Οι περιπέτειες του Πινόκιο (1972), Ευγένιος (1981), Καρδιά (1985), Η ιστορία (1986), Ένα Παιδί της Καλαβρίας (1987), Μαρτσελίνο (1991).

Αξίζει να σημειωθεί ότι ένας από τους σεναριογράφους της ταινίας, ο Πιέρο Ντε Μπερναρντί, συνεργάστηκε για τη συγγραφή του σεναρίου για το ιταλοαμερικάνικο ρημέικ του Παρεξηγημένου (Misunderstood, 1983) του Τζέρι Σάτζμπεργκ.

Το Καναρινί Ποδήλατο (2000)

ελληνική ταινία του Δημήτρη Σταύρακα

Σενάριο: Δημήτρης Σταύρακας

Πρωταγωνιστές: Δημήτρης Αλεξανδρής, Θάνος Γραμμένος, Νίκος Γεωργάκης, Μάνος Βακούσης, Αλεξάνδρα Παντελάκη

Διάρκεια: 93 min

Ένας δάσκαλος διορίζεται από σχολείο της επαρχίας σε σχολείο της Αθήνας και νιώθει ξαφνικά ότι χάνει την ιδιαιτερότητά του, αυτή την ταυτότητα του παιδαγωγού, που, κατά την άποψή του, ήταν τόσο σημαντική για τα δεδομένα της επαρχίας. Η συνάντηση του όμως, στα πλαίσια της σχολικής τάξης, με ένα αγόρι με μαθησιακές δυσκολίες αναζωπυρώνει το ενδιαφέρον του για το παιδαγωγικό του έργο. Θα επιδιώξει να συναντήσει τους γονείς του και θα έρθει ακόμη και σε σύγκρουση με τον προϊστάμενό του, προκειμένου να βοηθήσει το μαθητή του να ξεπεράσει το επικοινωνιακό του πρόβλημα.

Πρόκειται για τη σχέση ενός αγοριού με ιδιαίτερες ευαισθησίες, αλλά με συνηθισμένες ανάγκες -αυτές όλων των παιδιών, αλλά και γενικότερα όλων των ανθρώπων- για αγάπη, κατανόηση και αποδοχή των ιδιαιτεροτήτων τους- και ενός νέου και ασυμβίβαστου εκπαιδευτικού, που αρνείται να αποδεχθεί την ανοησία, τη σκληρότητα και τον αποκλεισμό.

Παραμερίζοντας τα δικά του προβλήματα και τις δικές του δυσκολίες προσαρμογής στο νέο του περιβάλλον, ή ίσως και χάρη στη συνειδητοποίησή τους, ο νεαρός δάσκαλος πλησιάζει με αφοπλιστική ειλικρίνεια και διάθεση κατανόησης και συμπάραστασης το αγόρι με το καναρινί ποδήλατο.

Σύμβολο αυτονομίας και ελευθερίας ανάμεσα σε σχέσεις πιεστικής εξάρτησης και απόρριψης, σύμβολο έκφρασης δεξιοτήτων μέσα σε ένα κοινωνικό περίγυρο μη αποδοχής τους, το καναρινί ποδήλατο αποτελεί τόσο το σήμα κατατεθέν του αγοριού, όσο και το κλειδί της σχέσης του με το δάσκαλό του.

Ούτε ένας λιγότερος (Yige dou bu neng shao, 1999)

κινέζικη ταινία του Ζαγκ Γιμού

Σενάριο: Σι Ξιαγκσενγκ, από το μυθιστόρημά του

Πρωταγωνιστές: Βέι Μίνζι, Γκάο Ένμαν, Τιαν Ζέντα, Φεγκ Γιούιγκ, Λη Φανφάν

Διάρκεια: 100 min, Χρυσό Λιοντάρι στο Φεστιβάλ της Βενετίας

Πρόκειται για την οδύσσεια μιας έφηβης "δασκάλας", αρχικά να επιβληθεί σε μια τάξη και στη συνέχεια να βρει ένα χαμένο μαθητή της, αφού η ρητή εντολή του δασκάλου, που της εμπιστεύτηκε την τάξη του για να επισκεφτεί την βαριά άρρωστη μητέρα του, ήταν "ούτε ένας λιγότερος", με την υπόσχεση επιπλέον αμοιβής. Ο σκηνοθέτης απεικονίζει ρεαλιστικά τη φτώχεια της αγροτικής Κίνας, δημιουργώντας μια τρυφερή ταινία για αυτούς, τους οποίους η αλματώδης οικονομική ανάπτυξη της σύγχρονης Κίνας έχει αφήσει πίσω. Οι συμπατριώτες του Γιμού καταλαβαίνουν ότι, αν και η ιστορία είναι φανταστική, αυτό που παρουσιάζει δεν είναι. Ένας υπότιτλος στο τέλος της ταινίας εξηγεί ότι, στην Κίνα, ένα εκατομμύριο παιδιά εγκαταλείπουν κάθε χρόνο το δημοτικό σχολείο.

Η δεκατριάχρονη κοπέλα, καλείται ξαφνικά να διδάξει παιδιά λίγο νεώτερα από εκείνη την ίδια. Αντιμετωπίζοντας τους ανήσυχους μαθητές της, οι οποίοι την ταλαιπωρούν και τη δοκιμάζουν με μια σχεδόν σαδιστική ικανοποίηση, η Βέι ξέρει ότι πρέπει να συμπεριφερθεί όπως ένας ενήλικας, αλλά δεν τα καταφέρνει. Δεν πρόκειται για μια από αυτές τις ταινίες, όπου ο εμπνευσμένος δάσκαλος ξυπνά τις πνευματικές ευαισθησίες των μαθητών του. Η Βέι προσπαθεί να τους μάθει τραγούδια, μα ξεχνά τα λόγια, καταστρέφει τις πολύτιμες κιμωλίες, που ο δάσκαλος της έχει εμπιστευτεί και συχνά απλώς κλειδώνει τα πιτσιρικά στη μοναδική σχολική αίθουσα, ελπίζοντας για το καλύτερο.

Αλλά είναι αποφασισμένη να σεβαστεί τη μοναδική εντολή, που της έδωσαν ο δήμαρχος του χωριού -ο Τιαν Ζέντα είναι ο πραγματικός δήμαρχος του Σουινκάν- και ο δάσκαλος Γκάο: να μη χάσει κανένα μαθητή. Αρχικά για την αμοιβή, στη συνέχεια από πραγματικό ενδιαφέρον, αποφασίζει να εξαντλήσει κάθε δυνατή προσπάθεια για να φέρει πίσω τον εντεκάχρονο μαθητή Ζαγκ Χουικέ, που έφυγε για να βρει δουλειά στην πόλη. Σχεδόν, ακούσια, θα καταφέρει να διδάξει στους μαθητές της τι σημαίνει να είναι κανείς κοινωνικά υπεύθυνος. Στη συνέχεια, θα μάθει η ίδια τη έννοια της υπευθυνότητας. Με πείσμα και επιμονή, θα ξεκινήσει...

Το Χαμόγελο της Μόνα Λίζα (Mona Lisa smile, 2003)

αμερικάνικη ταινία του Μάικ Νιούελ (Mike Newell)

Διάρκεια: 117 min

Πρωταγωνιστές: Τζούλια Ρόμπερτς, Τζούλια Στάιλς, Κρύστεν Ντανστ, Μάγκι Γκούλενχαλ, Μάρσια Γκέι Χέιντεν, Γκίνιφερ Γκούντουν, Τζόρνταν Μπρίτζες

Το 1953, ενώ σημαντικές αλλαγές ετοιμάζονται να λάβουν χώρα στην Αμερική, η Katherine Ann Willis (Julia Roberts) φθάνει στο Wellesley College, ένα ίδρυμα με ξεπερασμένα ήθη και έθιμα, για να διδάξει Ιστορία της Τέχνης. Παθιασμένη παιδαγωγός, η Κάθρην έρχεται σε σύγκρουση, λόγω των πρωτοποριακών τις ιδεών, με το συντηρητικό κατεστημένο του Κολεγίου, επιδρά βαθιά στην ψυχοσύνθεση των φοιτητριών της, αλλά και επηρεάζεται ουσιαστικά από αυτές, αλλάζοντας τη ζωή της για πάντα.

Πρόκειται για τον αγώνα μιας καθηγήτριας ιστορίας της τέχνης να ενθαρρύνει τις φοιτήτριές της να υπερασπισθούν την ατομικότητά τους, ξεπερνώντας τα στερεότυπα της εποχής και επιλέγοντας το δικό τους δρόμο. Αντιμετωπίζοντας αρχικά τη δυσπιστία και την αμφισβήτησή τους, κερδίζοντας στη συνέχεια την εμπιστοσύνη τους, τους εμπνέει το σεβασμό και το θαυμασμό με την προσπάθεια και την επιμονή της να είναι αυτή που είναι και που θέλει να είναι, σε αντίθεση με το σύστημα και με τις προσδοκίες και τις επιδιώξεις των άλλων. Με τη ζωή και τη συμπεριφορά της, τόσο στον προσωπικό, όσο και στον επαγγελματικό της τομέα, αποτελεί για τις νέες κοπέλες ένα ζωντανό παράδειγμα ανθρώπου που αναζητά το ιδανικό, πολεμώντας για την αυτοπραγμάτωσή του και απαιτώντας να σεβασθούν τις δικές του ανάγκες και επιδιώξεις.

Η τέχνη γίνεται ένας δρόμος βαθιάς και ουσιαστικής επικοινωνίας, που ανοίγεται πλούσιος σε προκλήσεις και εμπειρίες, τόσο για τη μεγαλύτερη όσο και για τις νεότερες γυναίκες, αλλά και για το θεατή, που δε μένει ασυγκίνητος από αυτή την ιστορία μύησης και συνειδητοποίησης των προσωπικών αξιών.

Ο κύκλος των χαμένων ποιητών

(*Dead Poet Society*, 1989)

αμερικάνικη ταινία του Πήτερ Γουίαρ (Peter Weir)

Σενάριο: Τομ Σούλμαν

Πρωταγωνιστές: Ρόμπιν Γουίλιαμς, Ρόμπερτ Σην Λέοναρντ, Ήθαν Χοκ, Ματ Κάρει, Ντίλαν Κούσμαν, Γκέιλ Χάνσεν, Κηθ Σνάνιντερ, Κάρλα Μπέλβερ, Κούρτγουντ Σμιθ...

Διάρκεια: 123 min

Ο εξαιρετικά ντροπαλός Τοντ Άντερσον στέλνεται εσωτερικός στο ίδιο σχολείο, που φοιτά ήδη ο μεγαλύτερος αδελφός του. Ο συγκάτοικός του στο δωμάτιο, ο Νηλ, παρόλο που είναι ιδιαίτερα έξυπνος και δημοφιλής, καταπιέζεται υπερβολικά από τον αυταρχικό πατέρα του. Οι δυο τους, μαζί με άλλους συμμαθητές τους, βρίσκουν στο πρόσωπο του Καθηγητή Κήτιγκ, του νέου τους καθηγητή Αγγλικής Λογοτεχνίας, τον ιδανικό εκφραστή ενός κόσμου προοδευτικού και φιλελεύθερου. Τους μιλά για τον "Κύκλο των χαμένων ποιητών" και τους ενθαρρύνει ακόμη και να συγκρουστούν με το κατεστημένο της σχολής, προκειμένου να εκφράσουν την προσωπικότητά τους. Ο καθένας, με τον τρόπο του, ακολουθεί τη συμβουλή του και αλλάζουν οριστικά. Η σύγκρουση όμως θα είναι αναπόφευκτα τραγική...

Σύμφωνα με τον Μαρκ Μπραμπλ, γνωστό για την πετυχημένη θεατρική αναβίωση του έργου στο Μπρόντγουεϊ, "ο "Κύκλος" ακόμη κι αν έχει τραγικές στιγμές, αφήνει το κοινό με ανυψωμένο το ηθικό και με διάθεση να κατακτήσει τον κόσμο. Περιέχει την ωραιότερη φιλοσοφία της ζωής." Πράγματι, αυτή η κλασική πια ταινία, αναφέρεται στην αιώνια πάλη του προοδευτικού με το συντηρητικό, του νέου με το παλιό, του δημιουργικού με το στάσιμο. Κλασική παραμένει και η προτροπή του καθηγητή προς τους μαθητές του: "Seize the day" ("Άδραξε τη μέρα"), μια ενθάρρυνση για έκφραση και δημιουργικότητα, ενάντια σε καθετί που καταπιέζει και εμποδίζει το άτομο να βρει τον προορισμό του.

Η ταινία, που ανέδειξε το δραματικό ταλέντο του Ρόμπιν Γουίλιαμς και καθιέρωσε τον Ήθαν Χοκ.

Σινεμά ο Παράδεισος (Cinema Paradiso, 1989)

ιταλική ταινία του Τζουζέπε Τορνατόρε

Σενάριο: Τζουζέπε Τορνατόρε, Βάνα Πάολι

Μουσική: Ένιο Μορικόνε, Αντρέα Μορικόνε

Πρωταγωνιστές: Φιλίπ Νουαρέ, Σαλβατόρε Κάσιο (ο Τότο παιδί), Μάρκο Λεονάρντι (ο Τότο έφηβος), Ζακ Περέν (ο Τότο μεσήλικας), Τζα Ντανιέλι, Ανιέζε Νάνο

Διάρκεια: 122 min

Ένας πετυχημένος σκηνοθέτης, ο Σαλβατόρε, επιστρέφει στη γενέτειρά του για την κηδεία του παιδικού του φίλου Αλφρέντο, ο οποίος εργαζόταν στον τοπικό κινηματογράφο της περιοχής. Τριάντα χρόνια μετά, ο θάνατος του φίλου του του επιτρέπει να γυρίσει πίσω, χωρίς να καταπατήσει την υπόσχεση που του είχε δώσει, να φύγει δηλαδή, χωρίς να ενδώσει στη νοσταλγία και επιστρέψει. Η επιστροφή του είναι η αφορμή για να αρχίσει να αναπολεί τα παιδικά του χρόνια και τις μαγικές στιγμές που έζησε μέσα στο σινεμά, αρχικά συντροφεύοντας τον φίλο του και στη συνέχεια αντικαθιστώντας τον στη δουλειά του. Θυμάται τις συγκρούσεις που είχε με το φίλο του και τις πονηριές που σκαρφιζόταν για να παρακολουθεί τις προβολές, τον εφηβικό του έρωτα για τη γλυκιά Έλενα και τον επιβεβλημένο χωρισμό τους.

Πρόκειται, ίσως, για την πιο συναισθηματικά φορτισμένη ταινία που γυρίστηκε με θέμα την αγάπη για τον κινηματογράφο. Το τοπικό σινεμά ο "Παράδεισος" είναι ένας ζωντανός τόπος συνάντησης, όπου οι κάτοικοι της κομόπολης ξεχνούν τους κανόνες της κοινότητας, γελούν, σφυρίζουν, ερωτεύονται, μεθούν, κλαίνε, βλέποντας και ξαναβλέποντας ταινίες. Είναι δηλαδή ένας τόπος, όπου η ζωή αποκτά ένα άλλο νόημα, όχι απλώς μία προέκταση, αλλά η ίδια η καρδιά της κοινότητας. Η φιλία του μικρού παιδιού με τον πολύ μεγαλύτερό του άνδρα χτίζεται, δοκιμάζεται και δυναμώνει μέσα σ'αυτό το χώρο και μέσω της αγάπης για τις κινούμενες εικόνες.

Η επίσκεψη -πραγματικό προσκύνημα- του σκηνοθέτη πια Σαλβατόρε στα ερείπια του παλιού σινεμά "Paradiso", αποτελεί ίσως την πιο τραγική στιγμή της ταινίας, σχόλιο για το εφήμερο ανθρώπων και τόπων. Το στόμα του λιονταριού, από όπου προβάλλονταν οι ταινίες, μία μεταφορά της δύναμης της εικόνας, κείτεται σπασμένο και άχρηστο πια στο έδαφος. Ο ηλικιωμένος πρώην ιδιοκτήτης του κινηματογράφου λέει με θλίψη στον μεσήλικα Σαλβατόρε: " Ο κόσμος των ταινιών δεν είναι πια παρά μια ανάμνηση." Ωστόσο, ο Τοτό, το πιτσιρίκι, που έζησε και ανδρώθηκε σ'αυτό το χώρο, μεγάλωσε για να γίνει ένας πετυχημένος σκηνοθέτης, αποδεικνύοντας ότι οι πρώτες αυτές αναμνήσεις και εμπειρίες ήταν και οι πιο καθοριστικές.

Τα παιδιά της χορωδίας (Les Choristes, 2004)

γαλλική ταινία του Κριστόφ Μπαρατιέ (Christophe Barratier), διασκευή της γαλλικής ταινίας του Ζαν Ντρεβίλ Το κλουβί των αηδονιών (1945)

Σενάριο: Κριστόφ Μπαρατιέ, Φιλίπ Λοπέζ-Κυρβάλ

Μουσική: Μπρουνό Κουλέ

Πρωταγωνιστές: Ζεράρ Ζινιό, Φρανσουά Μπερλεάν, Ζακ Περέν, Καντ Μεράντ, Ζαν-Μπατίστ Μονιέ (Πιερ Μοράνζ-έφηβος), Ζακ Περέν (Πιερ Μοράνζ-ηλικιωμένος) Μαζάνς Περέν...

Διάρκεια: 95 min

Στη μεταπολεμική Γαλλία, ένας άνεργος δάσκαλος μουσικής, ο Κλεμάν Ματιέ, προσλαμβάνεται ως επιτηρητής σε ένα σωφρονιστικό ίδρυμα ανηλίκων μιας επαρχιακής πόλης. Άναυδος από την σκληρή πραγματικότητα του σχολείου και κυρίως από τις ακραίες και αναποτελεσματικές μεθόδους που χρησιμοποιεί ο διευθυντής του σχολείου, αναλαμβάνει να προσφέρει μια πνοή αλλαγής, διδάσκοντας στους μαθητές μουσική και προσπαθώντας να οργανώσει μια χορωδία.

Θα έρθει σε σύγκρουση με τον διευθυντή και θα δώσει μάχη για να συνεχίσει τη διδασκαλία όχι ενός "μαθήματος", αλλά μιας δύναμης μαγικής κι ενός τρόπου και μιας στάσης ζωής.

Μετά τον "Κύκλο των χαμένων ποιητών" και "Το χαμόγελο της Μόνα Λίζα", "Τα παιδιά της χορωδίας" έρχονται όχι μόνο να τονίσουν την καταλυτική παρουσία ενός δασκάλου, που μεταμορφώνει τις ζωές των μαθητών του, αλλά και να αποδείξουν, όπως και το "Σινεμά ο Παράδεισος", πως ο καλύτερος επαγγελματικός προσανατολισμός γίνεται με το ζωντανό παράδειγμα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Ζακ Περέν, ο μεσήλικας Τοτό της ιταλικής ταινίας, είναι παραγωγός αυτής της ταινίας και παίζει τον Πιερ Μοράνζ σε μεγάλη ηλικία, όταν επιστρέφει στη γενέτειρά του για την κηδεία της μητέρας του. Γιος του Γάλλου ηθοποιού και παραγωγού είναι ο Μαζάνς Περέν, ο χαριτωμένος Πεπινό της ταινίας.

Όταν, στην αρχή της ταινίας, ο ηλικιωμένος Πεπινό επισκέπτεται τον παλιό του συμμαθητή και γνωστό συνθέτη Πιερ Μοράνζ, για να του παραδώσει ένα τετράδιο-ημερολόγιο του παλιού τους δασκάλου Κλεμάν Ματιέ, ο θεατής μαθαίνει ότι ο Μοράνζ έχει τελειώς ξεχάσει το όνομα του, ότι ο δάσκαλος έφυγε από τη ζωή του, χωρίς να αφήσει κανένα ίχνος, τουλάχιστο φαινομενικά.

Είναι ένας ήρωας, που έχει τεθεί στο περιθώριο, ασυνείδητα θα έλεγε κανείς, ένα πρόσωπο "που μοιάζει στο Σαρλό", το οποίο σε αντίθεση με τον ήρωα της αρχικής ταινίας του 1945, δε γνωρίζει την επαγγελματική επιτυχία. Σ'αυτή την ταινία, ο Ματιέ δεν πέτυχε ως μουσικός, αλλά επέτρεψε σε άλλους να πετύχουν.

Είδε το ξεχωριστό ταλέντο του Μοράνζ και φρόντισε να μη χαθεί. Αυτή η διάσταση του ήρωα συγκίνησε ιδιαίτερα τον Ζεράρ Ζινιό, τον ηθοποιό που τον υποδύεται. Σύμφωνα με δική του μαρτυρία τον άγγιξε το γεγονός ότι έβαλε τον εαυτό του και την προσωπική του ζωή

σε δεύτερο πλάνο. Τον άγγιξε "αυτός ο αλτρουισμός, ο τόσο συχνός στους παιδαγωγούς. Και αυτό θέτει το ερώτημα: τι σημαίνει τελικά "πετυχαίνω τη ζωή μου";"

Για τον Ζακ Περέν, η ανάμνηση των γεγονότων της πρώτης περιόδου της ζωής αποκτούν την πραγματική τους βαρύτητα πολύ αργότερα: "Τίποτα δεν ήταν ανώδυνο. Περστικές χαρές και απαρηγόρητες λύπες, όλα περνούν αλλά τίποτα δε σβήνεται. Και αν μια μουσική νότα, ένα τραγούδι, μια χορωδία είναι συνδεδεμένα με μία από αυτές τις μακρινές αναμνήσεις, το ίχνος τους είναι σίγουρα πιο δυνατό.

Αυτό είναι ίσως ό,τι με συγκίνησε βαθιά στα Παιδιά της χορωδίας του Κριστόφ Μπαρατιέ. Ένα αυστηρό ίδρυμα, παιδιά ξεσηκωμένα, μία χορωδία που τα ενώνει: συγκινητική συμβολική αναπαράσταση της παιδικής ηλικίας."

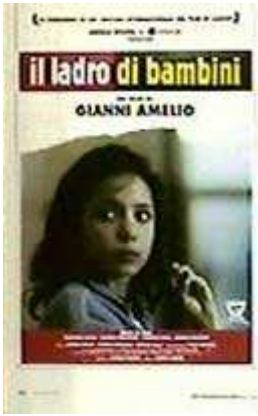
Αξίζει να σημειωθεί ότι όλες οι ταινίες, που άγγιξαν κατά καιρούς τον Κριστόφ Μπαρατιέ, έχουν το εξής κοινό: πως ένα άτομο μπορεί να συνεισφέρει στο να καλυτερέψει τον κόσμο.

Και ο σκηνοθέτης επισημαίνει: "Ξέρω ότι ο κινηματογράφος δεν κάνει τα πράγματα να αλλάξουν, αλλά μπορεί να δώσει την επιθυμία για την προσπάθεια αλλαγής.

Μ'αρέσει να βγαίνω από μια προβολή μιας ταινίας έχοντας ταυτιστεί με τον κεντρικό ήρωα. Η διδασκαλία του Κλεμάν Ματιέ δεν περιορίζεται σε απλά μουσικά μαθήματα, αλλά σε ένα μάθημα ζωής. Τα τρία βασικά θέματα της ταινίας είναι η παιδική ηλικία, η μουσική και η μετάδοση." Χωρίς αυτή την τελευταία, τίποτα δε θα ήταν δυνατό.

Για να είναι όμως δυνατή η επικοινωνία, το πρώτο βήμα πρέπει να γίνει από τον παιδαγωγό. Και για να γίνει, χρειάζεται αλτρουισμός, ενσυναίσθηση και ανθρωπιά.

Χαρακτηριστικά, που διαθέτει ο Κλεμάν Ματιέ και χωρίς τα οποία ούτε ο Πιερ Μπορανζέ θα γινόταν συνθέτης, ούτε ο Πεπινό θα ήταν αυτός που έγινε.

Κλέφτης παιδιών (Il ladro di bambini, 1992)

ιταλική ταινία του Τζιάνι Αμέλιο

Σενάριο: Τζιάνι Αμέλιο, Σάντρο Πετράλια, Στέφανο Ρούλι

Μουσική: Φράνκο Πιερσάντι

Πρωταγωνιστές: Ενρίκο Λο Βέρσο, Βαλεντίνα Σκαλίτσι, Τζουζέπε Ιερατσίτανο, Μαρία Πία Ντι Τζοβάνι, Βιτάλμπα Αντρέα

Διάρκεια: 114 min

Ο Αντόνιο, ένας νεαρός αστυφύλακας, διατάσσεται να συνοδεύσει δύο παιδιά, την εντεκάχρονη Ροζέτα και τον μικρότερο αδελφό της Λουτσιάνο, -των οποίων η μητέρα συνελήφθη, επειδή ανάγκαζε την κόρη της να δουλεύει ως πόρνη- από το Μιλάνο στη Σικελία, και να τα παραδώσει σε ένα αναμορφωτήριο. Αρχικά το κλίμα ανάμεσα στα τρία πρόσωπα είναι βαρύ, επικρατεί εχθρότητα και έλλειψη εμπιστοσύνης. Το αγόρι αντιμετωπίζει πρόβλημα άσθματος και παραμένει πεισματικά σιωπηλό, ενώ το κορίτσι είναι καχύποπτο και επιθετικό. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, που παίρνει μια απρόβλεπτη τροπή, ο νεαρός άνδρας κατορθώνει να νικήσει την καχυποψία των δύο παιδιών. Θα μπορέσει όμως να τα προστατέψει από την καχυποψία, τη δυσπιστία, ή ακόμη και την απόρριψη, του κόσμου, με τον οποίο έρχονται σε επαφή;

Πρόκειται για ένα ασυνήθιστο ταξίδι, ταυτόχρονα συγκινητικό και ρεαλιστικό, στη σύγχρονη Ιταλία, κατά το οποίο χαρά και θλίψη εναλλάσσονται. Η σκιά του στίγματος ακολουθεί συνέχεια τους τρεις πρωταγωνιστές, καθ' όλη τη διάρκεια της κοινής τους πορείας και ο νεαρός Αντόνιο συνειδητοποιεί σιγά-σιγά το πόσο πολύτιμη είναι η ανθρώπινη επαφή, αλλά και το πόσο σκληρή η αντιμετώπιση του στιγματισμένου από τους ανθρώπους. Μια ταινία λιτή, που αρνείται τους εύκολους ρητορισμούς και συναισθηματισμούς και δανείζεται στοιχεία του κινηματογράφου αλήθεια. Η φυσικότητα των παιδιών, σ' αυτή την πρώτη τους κινηματογραφική εμπειρία εντυπωσιάζει, καθώς η ερμηνεία τους είναι πλούσια σε συναισθηματικές αποχρώσεις, χωρίς ποτέ να επιτρέπει στο θεατή να ξεχάσει το προσωπικό τους δράμα, ακόμα και στις ανέμελες στιγμές. Εκφραστικός, όπως πάντα, ο Ενρίκο Λο Βέρσο στο ρόλο του Αντόνιο. Αξίζει να σημειωθεί ότι αναμένεται αμερικάνικο ρημέικ της ταινίας, με πρωταγωνιστή τον Ντέινζελ Γουάσινγκτον.